

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет: філософський
Кафедра: теорії та історії культури

Затверджено
на засіданні кафедри теорії та історії
культури
філософського факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № від 4 лютого 2021 р.)

В.о. завідувача кафедри
к. філос. н., доцент Дароморіз О. В.

Силабус
з навчальної дисципліни
«Культурна багатоманітність світу; моделі культури»,
що викладається в межах ОПІ першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти для здобувачів
зі спеціальності 034 культурологія

Львів 2021 р.

Силабус курсу
«КУЛЬТУРНА БАГАТОМАНІТНІСТЬ СВІТУ; МОДЕЛІ КУЛЬТУРИ
2020-2021 навчального року

Назва курсу	Культурна багатоманітність світу; моделі культури
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. Університетська 1, кафедра теорії та історії культури, аудиторія 357
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Філософський, кафедра теорії та історії культури
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	03, гуманітарні науки Спеціальність – 034, культурологія
Викладачі курсу	Ярошенко Т. М., канд. філос. наук, доцент кафедри теорії та історії культури
Контактна інформація викладачів	tetyana.yaroshenko@lnu.edu.ua yaroshent@gmail.com https://filos.lnu.edu.ua/employee/yaroshenko-t-m
Консультації по курсу відбуваються	Місце і час <ul style="list-style-type: none"> - кафедра - ауд. 357. - консультації можливі в день проведення лекцій/семінарських занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через Skype, ZOOM, Microsoft Teams або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача
Сторінка курсу	https://filos.lnu.edu.ua/employee/yaroshenko-t-m
Інформація про курс	Дисципліна «Культурна багатоманітність світу; моделі культури» є вибірковою навчальною дисципліною з спеціальності – 034, культурологія для освітньої програми підготовки бакалаврів, яка викладається в першому семестрі в обсязі 90 годин / 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS). Її вивчення знаходить своє логічне продовження у подальшому вивченні питань курсу «МОРФОЛОГІЯ КУЛЬТУРИ»

<p>Коротка анотація курсу</p>	<p>«КУЛЬТУРНА БАГАТОМАНІТНІСТЬ СВІТУ; МОДЕЛІ КУЛЬТУРИ» - навчальний курс, що служить в якості вступної частини до більш фундаментального розділу культурології «МОРФОЛОГІЯ КУЛЬТУРИ», який вивчатиметься студентами на 3-му курсі і супроводжуватиметься здачею екзамену.</p> <p>Навчальна дисципліна «Культурна багатоманітність світу; моделі культури» побудована на основі синтезу знань з навчальних дисциплін «Основи/Вступ до культурології», «Історія світової культури», «Історія культурології», «Релігієзнавство» доповнена фундаментальними знаннями про багатство культурних явищ та форм, спрямована на розкриття феномену культурної багатоманітності світу через призму концепту «модель культури», ідей культурного плюралізму та формування навичок толерантності.</p> <p>Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання, обов'язкові для того, щоб зрозуміти цінність одиничного в життєвому просторі культури. Тому у курсі представлено як огляд концепцій культурного релятивізму, мультикультуралізму, культурного плюралізму, поліфонії, інтер- та кроскультуралізму, так і процесів та інструментів, які потрібні для усвідомлення значення індивідуального в житті природи, людини, суспільства, світу.</p>
<p>Мета та цілі курсу</p>	<p>Мета - надати студентам знання про різноїтий світ культурних феноменів, концептів культурної багатоманітності; цінності культурного плюралізму; гуманізму, толерантності</p> <p>Завдання</p> <ul style="list-style-type: none"> - розглянути життя природи, людини, світу через принцип єдності в багатоманітності; - визначити поняття «культурна модель», розкрити природу окремого, одиничного в загальній панорамі життєвого поля культури; - розкрити основні концепції культурної багатоманітності; - окреслити можливості концептів культурного різноїття для розуміння сучасних процесів у світі
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">Основна літ-ра</p> <ul style="list-style-type: none"> • Гірц К. Інтерпретація культури. К., 2001. 542 с. • Гидденс Э. Что представляет собою мультикультурализм // Неспокойный и могущественный континент: что ждет Европу в будущем?. М., 2015. С. 150-153. • Гидденс Э. Интеркультура // Неспокойный и могущественный континент: что ждет Европу в будущем?. М., 2015. С. 155-160. • Кребер А.Л. Избранное: Природа культуры. М., 2004. • Культурологія: Могилянська школа / Ред.: Ю.В. Джулай, Д.О. Король, М.А. Собуцький. Київ : Ви-во О. Філюка, 2018. 297 с. • Многоликая глобализация. М., 2004. 379 с.

- Мультикультуралізм // Європейський словник філософій. Лексикон неперекладностей / Наукові керівники проекту: Барбара Кассен і Констянтин Сігов. – Київ: Дух і Літера, 2009. Т. 1. С. 326-329.
- Перотті Антоніо. Виступ на захист полікультурності. – Львів: Кальварія, 2001.
- Тейлор Чарльз. Мультикультуралізм і «політика визнання». Київ: Альтерпрес, 2004. 172 с.
- Ярошенко Т.М. Регіональна типологія культури: Навч. посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007

Додаткова літ-ра

- Бандурка А. С. Строката ковдра мультикультуралізму / А. С. Бандурка ; за наук. ред. проф. О. В. Тягтя. – Харків : Золота миля, 2013. – 198 с.
- Гантінгтон С. Протистояння цивілізацій та зміна світового порядку. – Львів: Кальварія, 2006.
- Гелд Д. Глобальні трансформації. Політика, економіка, культура. / Д. Гелд, Е. Мак Грю, Д. Голдблатт, Дж. Перратон / пер. з англ. Ю Павленка. – К.: Фенікс, 2003. – 580 с.
- Иглтон Т. Идея культуры. – М., 2012. – 192 с.
- Саїд Едвард. Гуманізм і демократична критика. / Едвард Саїд; пер. з англ. Артема Чапая. – К.: Медуза, 2014. – 144 с.
- Танчер В. Мультикультуралізм як соціокультурний феномен сучасності. *SOCIOPROSTIR* (6), 11-15
- Шпенглер О. Введение // О. Шпенглер. Закат Европы. – М., 1993. – С. 8-12; 26-27 .
- Шопенгауер А. Світ як воля і уявлення.
- Эко У. Поиски совершенного языка в европейской культуре. – СПб, 2007.
- Юнг К. Архетип і символ. – М.: Ренесанс, 1991. – 386 с.
- Ярошенко Т. М. Особливості антропологічного підходу в морфології культури / Т. М. Ярошенко // Тези звітної наукової конференції філософського факультету. – Львів : видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2014. – С. 144 - 146.
- Ярошенко Т. Характер як предмет і проблема філософсько-етичної рефлексії / Т. Ярошенко // Тези звітної наукової конференції філософського факультету. – Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – Випуск 9. – С. 97 - 100.
- Ясперс К. Психологія світоглядів. – К.: Юніверс, 2009 . – 464 с.

Інтернет джерела

- Мультикультуралізм як соціокультурний феномен сучасності [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://periodicals.karazin.ua/socioprostir/article/view/8408>
- Тайлор Чарльз. В різноманітності мультикультурного контекста – майбутнє України / Чарльз Тайлор // ZN, UA, 26 June. [Електронний

	ресурс]. – Режим доступу : https://zn.ua/SOCIUM/charlz-teylor-v-raznoobrazii-multikulturnogo-konteksta-buduschee-ukrainy-.html
Тривалість курсу	90 год.
Обсяг курсу	32 годин аудиторних занять. З них 16 годин лекцій, 16 годин практичних занять та 58 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	Після завершення цього курсу студент буде - знати: багатство смислів, значень і форм складного світу життя та культури; розуміти феномен культурної самобутності, особливості його природи та прояву; зміст понять «модель культури», «культурний плюралізм», «культурна поліфонія» «мультикультуралізм», «полікультурність», «інтеркультурність, кроскультуралізм», культурний релятивізм - вміти: фіксувати та визначати фактори/чинники, що викликають до життя множинний світ культури виділяти та аналізувати позитивні та проблемні аспекти сучасного полікультурного буття людини/світу (відповідь на питання: яке/і значення/вплив/наслідки, можливості для людини має життя у світі різного)
Ключові слова	Феномен, модель культури, полікультуралізм, культурна поліфонія, мультикультуралізм, інтер-культурність, кроскультурність, культурний релятивізм, ментальне поле культури, одиничне/індивідуальне/самобутне в культурі
Формат курсу	Змішаний: очний та дистанційний/онлайн
	Проведення лекцій, лабораторних робіт та консультації для кращого розуміння тем
Теми	<ol style="list-style-type: none"> 1. Світ життя і культури: єдність в багатоманітності.(2 год.) 2. Багатство смислового наповнення поняття «культура». (2 год.) 3. Явища, форми/царини культури; культурний поліморфізм.(2 год.) 4. Множинний світ цінностей культури. (2 год.) 5. Феномен культурної самобутності; природа культурної унікальності; модель культури.(2 год.) 6. Антропологічні модифікації культури (2 год.). 7. Теоретико-методологічні підходи/засади до вивчення культурного багатоманіття світу: холізм, релятивізм, культурний плюралізм, поліфонія, полікультурність, мультикультуралізм; інтеркультурність, крос-культуралізм (4 год)
Підсумковий контроль, форма	залік в кінці семестру усний
Пререквізити	

	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін «Основи культурології», «Історія світової культури», «Історія культурології», «Релігієзнавство», достатніх для сприйняття категоріального апарату «Культурна багатоманітність світу: моделі культури», розуміння джерел полікультурності, мультикультуралізму, культурного плюралізму та поліфонії.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	<p>Презентація, лекції, колаборативне навчання (форми – групові проекти, спільні розробки, тьюторство* , навчальні спільноти і т. д.) проектно-орієнтоване навчання, дискусія</p> <p>*Завдання тьютора – побудова освітнього простору як простору прояву пізнавальних ініціатив та інтересів студентів і створення індивідуальної освітньої траєкторії. Тьютор встановлює зі студентами партнерські стосунки, забезпечуючи психологічну підтримку під час навчання, організовує їх освітню діяльність, представляє академічні інтереси студентів на факультеті. Тьюторський супровід, націлений на реалізацію принципу індивідуалізації в освіті, сприяє найбільш повному розкриттю особистісного потенціалу студента за умови встановлення суб'єктних відносин, в яких кожна сторона бере на себе відповідальність за свій вибір.</p>
Необхідне обладнання	Із урахуванням особливостей навчальної дисципліни.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні/самостійні тощо : 25% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 25 • контрольні заміри (модулі): 25% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 25 • залік: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів 50 <p>Підсумкова максимальна кількість балів 100</p> <p>Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (есе, вирішення кейсу). Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані</p>

	<p>дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до заліку чи екзамену.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Багатоманітність форм життя світу: природа, людина, суспільство, ... • Світ множинних явищ і глибинних смислів культури. • Проблема різних етимологічних значень культури. • Проблема ціннісно-сміслових критеріїв/мірил культури. • Поняття «модель культури», культурна самобутність, одиничне в культурі. • Автентична модель культури. • Холізм як принцип організації світу культури. • Релятивізм в питаннях культурної багатоманітності. • Мультикультуралізм в ідеях та персоналіях культурології. • Інтеркультуралізм в дослідженнях культурологів. • Полікультурність як поняття та сучасний феномен. • Культурна поліфонія як поняття та проблема. • Різноїтий світ релігійної культури. • Мистецтво через багатство художніх стилів, жанрів і форм. • Антропологічний чинник в культурній панорамі світу. • Лінгвістична багатоманітність світу культури (У. Еко) • Багатоманітність форм життя і культури/ А. Шопенгауер «Світ як воля і уявлення». • Філософія і культура; плюралізм ідей, напрямків, шкіл. • Філософія і наука; наукова модель культури. • Етика і культура (А.Швейцер). • Мораль і культура: багатство форм і значень. • Психологічний підхід до конфігурацій культур; психологія і світогляд/Ясперс. • Емоції як компонент внутрішньої культури людини. • Дух, душа і тіло як формотворчі чинники культури (духовність, душевність, тілесність).

	<ul style="list-style-type: none"> • Феномен харизми в культурі особистості. • Ментальність як феномен культури. • Поняття «культурна модель» і «стиль» у філософсько-культурологічних в поглядах Альфреда Л. Кребера. • Гідденс Е. Мультикультуралізм як явище сучасної доби. • Тейлор Чарльз: проблеми мультикультуралізму, інтеркультурності; автентичність культури. • Перотті А: полікультурність та інтеркультурність. • Альберт Кафанья «Формальний аналіз визначень понять «культура». • Проблеми культурної багатоманітності світу в дослідженнях української школи культурології.
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>